

ÚLOHA SÚDOV PRI REGULÁCII NOVÝCH TECHNOLÓGIÍ AUTORSKÝM PRÁVOM: NOVÉ FORMY PRENOSU TELEVÍZNEHO VYSIELANIA CEZ INTERNET

JUDr. Branislav Hazucha, LL.D.*

Používanie informačných technológií a digitálnych dátových komunikačných sietí sa stalo bežnou súčasťou každodenného života miliónov ľudí po celom svete.¹ Informačné a komunikačné technológie priniesli nové spôsoby využívania predmetov autorskoprávnej ochrany, či už ide o literárne, umelecké a vedecké diela, zvukové a zvukovo-obrazové záznamy alebo rádiové a televízne vysielanie.² Významné zmeny v spôsobe používania predmetov autorskoprávnej ochrany viedli k podstatným zmenám v autorskom práve na medzinárodnej,³ európskej,⁴ ale aj národnej úrovni v deväťdesiatych rokoch minulého

* JUDr. Branislav Hazucha, LL.D. pôsobí ako docent na Právnickej fakulte Hokkaidskej univerzity v Sappore (Japonsko). Je tiež členom Výskumného ústavu informačného práva a politiky na Hokkaidskej univerzite (Japonsko).

¹ Pozri napr. MEDZINÁRODNÁ TELEKOMUNIKAČNÁ ÚNIA (ITU). ITU Releases 2014 ICT Figures. ITU [online]. 5.5.2014. http://www.itu.int/net/pressoffice/press_releases/2014/23.aspx# [cit. 12.10.2014] (predpokladajúca, že začiatkom roka 2015 budú na celom svete cez 3 miliardy internetových užívateľov).

² Pozri napr. LEHMAN, B. A. Intellectual Property and the National Information Infrastructure. The Report of the Working Group on Intellectual Property Rights. US PTO [online]. 9.1995. <http://www.uspto.gov/web/offices/com/doc/ipnii/ipnii.pdf> [cit. 12.10.2014]. HARDY, I. T. Copyright and "New-Use" Technologies. In: *Nova Law Review*, 1999, roč. XXIII, s. 660 a nasl. LITMAN, J. *Digital Copyright: Protecting Intellectual Property on the Internet*. Armhrest: Prometheus Books, 2000.

³ Pozri napr. Zmluvu WIPO o autorskom práve (WCT) z 20. decembra 1996 (oznámenie č. 189/2006 Z. z.); Zmluvu WIPO o výkonoch a zvukových záznamoch (WPPT) z 20. decembra 1996 (oznámenie č. 177/2006 Z. z.); a Pekinskú zmluvu o zvukovo-obrazových výkonoch z 24. júna 2012.

⁴ Pozri napr. smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v in-

storočia a začiatkom nového milénia.⁵ Súčasná autorskoprávna ochrana tak viac-menej pokrýva tradičné spôsoby používania predmetov jej ochrany prostredníctvom informačných a komunikačných technológií.⁶

V ostatných rokoch sa však objavujú nové spôsoby používania predmetov autorskoprávnej ochrany na internete, ktoré sa po technologickej stránke podstatne odlišujú od tradičných spôsobov ich používania prostredníctvom informačných a komunikačných technológií.⁷ Často sa preto vynára otázka, ako majú súdy reagovať na nové technológie a internetové služby, ktoré umožňujú inovatívne spôsoby a formy používania predmetov autorskoprávnej ochrany, s ktorými zákonodarcovia nepočítali pri tvorbe súčasnej úpravy autorského práva. To prináša širšiu úvahu o tom, aká by mala byť úloha súdov pri regulácii nových technológií a internetových služieb autorským právom.

Tento článok načrtáva tri možné spôsoby prístupov súdov k tomuto problému a analyzuje výhody a skryté úskalia všetkých troch možností. Ako príklady možných prístupov súdov používame už prijaté rozhodnutia v druhej polovici minulého storočia, ako aj počas posledných

formačnej spoločnosti, Ú. v. ES L 167, 22.6.2001, s. 10-9 (mimoriadne vydanie v slovenskom jazyku: Kapitola 17, zväzok 001, s. 230 – 239); a smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode), Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1 – 16 (mimoriadne vydanie v slovenskom jazyku: Kapitola 13, zväzok 025, s. 399 – 414).

⁵ Pozri napr. Autorský zákon digitálneho milénia (*ang.* Digital Millennium Copyright Act) z 28.10.1998, Pub. L. No. 105 – 304, 112 Stat. 2860 (Spojené štáty americké). Pozri tiež GERVAIS, D. J., *Transmissions of Music on the Internet: An Analysis of the Copyright Laws of Canada, France, Germany, Japan, the United Kingdom, and the United States*. In: *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, 2001, roč. XXXIV, s. 1363 a nasl. (rozoberajúci autorskoprávne úpravy vo viacerých rozvinutých krajinách sveta).

⁶ Pozri napr. LAŽÍKOVÁ, J. *Autorský zákon. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2013.

⁷ Pozri napr. MALKAN, J. *The Public Performance Problem in Cartoon Network LP v. CSC Holdings, Inc.* In: *Oregon Law Review*, 2010, roč. LXXXIX, s. 505 a nasl. DAMICH, E. J. *Our Copyright Code. Continue Patching or Start Rewriting*. In: *University of Miami Law Review*, 2014, roč. LXVIII, s. 361 a nasl.

rokov tohto milénia vo vybraných jurisdikciách, ako sú Francúzsko, Japonsko, Nemecko, Singapur, Veľká Británia a Spojené štáty americké. Cieľom tohto článku nie je detailne analyzovať právne úpravy vo všetkých spomenutých jurisdikciách, ale poučiť sa z úspechov a chýb urobených v týchto krajinách, ktoré sú významnými producentmi, ale aj spotrebiteľmi predmetov autorskoprávnej ochrany a často priekopníkmi v nových spôsoboch a formách autorskoprávnej úpravy.

Tento článok je rozdelený na šesť kapitol. Prvá kapitola načrtáva súčasnú autorskoprávnú úpravu používania autorských diel a iných chránených predmetov na internete. Druhá kapitola rozoberá nové formy a spôsoby používania predmetov autorskoprávnej ochrany a do akej miery súčasná autorskoprávna úprava je schopná reagovať na problémy spôsobené ich nástupom. Dôraz sa kladie hlavne na nové formy a spôsoby prenosu rádiového a televízneho vysielania cez internet. Tretia kapitola predkladá tri možné prístupy súdov k aplikácii autorského práva na nové technológie a analyzuje ich výhody a nevýhody. Štvrtá kapitola skúma prístupy prijaté vo vybraných jurisdikciách v súvislosti s aplikáciou súčasnej autorskoprávnej úpravy na nové formy retransmisie a iných prenosov televízneho vysielania cez internet. Analýza sa sústreďuje na ich prednosti a skryté úskalia. Piata kapitola sa následne zameriava na empirické štúdie skúmajúce dopady niektorých zo skúmaných súdnych rozhodnutí na technologický pokrok, predovšetkým v oblasti *cloud computing*. V šiestej kapitole sa snažíme urobiť závery z predchádzajúcich analýz a predložiť možné odporúčania pre prístup zákonodarcov a súdov k regulácii nových technológií a internetových služieb autorským právom.

1. Súčasná úprava používania predmetov autorskoprávnej ochrany na internete

V začiatkoch komerčného využívania internetu na rozširovanie a verejné sprístupňovanie literárnych, umeleckých a vedeckých diel, zvukových a zvukovo-obrazových záznamov a rádiového a televízneho vysielania ich bežné používanie internetovými používateľmi spočívalo

v umiestnení súborov obsahujúcich predmety autorskoprávnej ochrany na servery, z ktorých boli ďalej prístupné verejnosti z ktoréhokoľvek počítača s prístupom na internet.⁸ Takto verejne prístupné súbory na serveroch sa mohli stiahnuť a uložiť na počítač internetového používateľa, ktorý mal záujem o vyhotovenie vlastnej kópie daného súboru, alebo sa mohli priamo prehrávať alebo inak prezerať z pôvodného miesta na serveri.

Mnohé súbory, ktoré boli bežne verejne prístupné cez internet, obsahovali rozmnoženiny predmetov autorskoprávnej ochrany, ktoré boli urobené a sprístupnené verejnosti často bez súhlasu držiteľov príslušných autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom. Takýto neobmedzený bezplatný prístup k predmetom autorskoprávnej ochrany predstavoval hrozbu podstatnej ujmy na oprávnených záujmoch držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom. Mnohí významní držiteľia sa preto oprávnene domáhali adekvátneho a účinného riešenia vzniknutej situácie na medzinárodnej, regionálnej a národnej úrovni.

Riešenie problémov súvisiacich s autorskoprávnou ochranou na internete sa dosiahlo v podstate dvomi spôsobmi. Prvým spôsobom bolo rozšírenie konceptu rozmnožovania alebo kopírovania autorských diel a iných predmetov autorskoprávnej ochrany tak, aby zahŕňal akékoľvek rozmnoženiny autorských diel a iných chránených predmetov, ktoré vznikajú pri ich používaní na počítačoch a počas ich zasielania z jedného počítača do druhého cez počítačové siete.⁹

Druhým spôsobom bolo rozšírenie rozsahu autorskoprávnej ochrany tak, aby výslovne zahŕňal činnosti, keď niekto sprístupní verejnosti rozmnoženiny autorských diel alebo iných chránených predmetov na webstránkach, blogoch a iných verejne prístupných miestach na internete. Keďže táto činnosť sa podstatne odlišovala od iných, v tom čase bežných spôsobov používania autorských diel a ďalších chránených

⁸ Pozri napr. HARDY, I. T. Dielo cit. v pozn. pod č. 2, s. 686 – 688.

⁹ Pozri napr. dohodnuté vyhlásenie týkajúce sa článku 1 ods. 4 zmluvy WIPO o autorskom práve; a dohodnuté vyhlásenie týkajúce sa článkov 7, 11 a 16 zmluvy WIPO o výkonoch a zvukových záznamoch.

predmetov, ako je verejné vykonanie, vystavenie alebo rádiové a televízne vysielanie, bolo potrebné buď rozšíriť rozsah vymedzenia niektorého z už existujúcich spôsobov používania predmetov autorskoprávnej ochrany,¹⁰ alebo zaviesť do autorského práva nový, samostatný spôsob.¹¹ Jednotlivé krajiny sa navzájom odlišujú v spôsobe a forme prijatého riešenia. Obdobne ako v slovenskom práve bol v mnohých z nich vytvorený nový typ využívania autorských diel a iných chránených predmetov na pokrytie tejto špecifickej situácie. V medzinárodnom autorskom práve bol tento typ využívania predmetov autorskoprávnej ochrany upravený v tzv. internetových zmluvách Svetovej organizácie duševného vlastníctva z roku 1996¹² a nedávno rozšírený na zvukovo-obrazové výkony Pekinskou zmluvou z roku 2012.¹³ Tento režim bol inkorporovaný do článku 3 smernice o informačnej spoločnosti¹⁴ a tiež do nášho právneho poriadku prostredníctvom § 5 ods. 11 a súvisiacich ustanovení autorského zákona.¹⁵

Takéto rozšírenie rozsahu autorskoprávnej ochrany však prinieslo problémy prevádzkovateľom serverov a komunikačných sietí, ktorí boli vystavení zodpovednosti za automatické zhotovovanie kópií súborov, ktoré prechádzali cez ich servery a komunikačné siete alebo boli uložené na ich úložiskách dát.¹⁶ Vzniknutý problém sa vyriešil vytvorením obmedzení zodpovednosti za porušovanie autorských a iných práv pre subjekty, ktoré poskytujú komunikačné služby, úložné miesta a iné súvisiace služby pre koncových používateľov a priamo nemajú vedomosť o obsahu automaticky komunikovaných, spracovávaných

¹⁰ Pozri napr. GERVAIS, D. J. Dielo cit. v pozn. pod č. 5, s. 1393 – 1397.

¹¹ Pozri napr. článok 3 smernice 2001/29/ES.

¹² Zmluva WIPO o autorskom práve a zmluva WIPO o výkonoch a zvukových záznamoch.

¹³ Pekinská zmluva o zvukovo-obrazových výkonoch.

¹⁴ Smernica 2001/29/ES.

¹⁵ Zákon č. 618/2003 Z. z. zo 4. decembra 2003 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov.

¹⁶ Pozri napr. SKELTON, T. L. Internet Copyright Infringement and Service Providers. The Case for a Negotiated Rulemaking Alternative. In: *San Diego Law Review*, 1998, roč. XXXV, s. 219 a nasl. CHRISTIAN, T. Internet Caching. Something to Think About. In: *UMKC Law Review*, 1999, roč. LXVII, s. 477 a nasl.

alebo uložených súborov a nijako aktívne nepodporujú jednotlivé akty porušovania autorských a iných práv. Pri rozsahu obmedzení zodpovednosti prijatých v rôznych jurisdikciách možno pozorovať viaceré rozdiely medzi jednotlivými štátmi. Väčšina rozvinutých krajín poskytuje výnimky poskytovateľom internetového pripojenia, úložísk dát a komunikačných serverov.¹⁷ V rámci Európskej únie je rozsah takýchto výnimiek upravený v štvrtom oddiele smernice o elektronickom obchode,¹⁸ ktorý bol implementovaný do § 6 zákona o elektronickom obchode v rámci Slovenskej republiky.¹⁹

2. Nové formy používania predmetov autorskoprávnej ochrany na internete

Ako sme poukázali v predchádzajúcej kapitole, súčasná právna úprava vo väčšine rozvinutých krajín zahŕňa činnosti súvisiace s umiestnením rozmnoženín predmetov autorskoprávnej ochrany na webstránkach, blogoch alebo iných miestach, z ktorých sú prístupné verejnosti na stiahnutie alebo priame prezerania cez internet. No technologický pokrok priniesol ďalšie nové technológie a internetové služby, ktoré sa technologicky podstatne odlišujú od tradičného sťahovania alebo prezerania rozmnoženín predmetov autorskoprávnej ochrany na internete.

Viacere internetové spoločnosti poskytujú rôznorodé spôsoby používania predmetov autorskoprávnej ochrany na internete. Prvým takým príkladom môžu byť služby poskytované niektorými prevádz-

¹⁷ Pozri napr. SENG, D. Comparative Analysis of the National Approaches to the Liability of Internet Intermediaries. *WIPO* [online]. 10.11.2010. http://www.wipo.int/export/sites/www/copyright/en/doc/liability_of_internet_intermediaries.pdf [cit. 12.10.2014].

¹⁸ Smernica 2000/31/ES.

¹⁹ Zákon č. 22/2004 Z. z. z 3. decembra 2003 o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 284/2002 Z. z., v znení neskorších predpisov.

kovateľmi káblovej televízie v Spojených štátoch amerických²⁰ a developermi obytných budov v Japonsku.²¹ Tieto služby umožňujú ich používateľom nahráť si vysielaný televízny program a uložiť si ho na serveri poskytovateľa káblovej televízie alebo developera obytnej budovy. Ide vlastne o obdobu zhotovovania si záznamov vysielaných televíznych programov televíznymi divákmi na pozeranie v čase, ktorý je pre nich vhodnejší ako ten, v ktorom sa televízny program pôvodne vysielal. Dôvody pre takéto súkromné nahrávky môžu byť rôzne. Často televízne stanice súťažia medzi sebou o divákov a potom diváci nemajú inú možnosť, ako si zvoliť, ktorý zo súčasne vysielaných programov na konkurenčných kanáloch budú pozeráť. Rôzne zvukovo-obrazové nahrávače, ktoré sa bežne predávajú na trhu, tak umožňujú divákovi televíznych programov nahráť si konkurenčný, súčasne vysielaný program a pozrieť si ho neskôr v inom, vhodnejšom čase. Obdobne mnohé televízne programy sa vysielajú v časoch, ktoré nevelmi vyhovujú všetkým ich potenciálnym divákovi, pretože sú v neskorších večerných hodinách alebo diváci majú v tom čase iný program, napr. dovolenku v zahraničí alebo návštevu kina, divadla, rodiny a podobne.

Hoci konečný výsledok takýchto nových elektronických služieb, t. j. obrazovo-zvukový záznam vysielaného televízneho programu, je porovnateľný so súkromným nahrávaním vysielaných televíznych programov divákmi prostredníctvom ich zvukovo-obrazových nahrávačov, jeden podstatný rozdiel tu však existuje. V prípade nových služieb rozmnoženinu predmetu autorskoprávnej ochrany urobí automatický systém, ktorý je vytvorený alebo prevádzkovaný prevádzkovateľom káblovej televízie alebo developerom obytnej budovy. Ďalším rozdielom je, že rozmnoženiny predmetov autorskoprávnej ochrany

²⁰ Pozri napr. rozsudok Obvodného súdu Spojených štátov pre južný obvod New Yorku (US District Court for the Southern District of New York) z 22.3.2007 vo veci Twentieth Century Fox Film Corp. proti Cablevision Sys. Corp., 478 F. Supp. 2d 607, 2007 U.S. Dist. LEXIS 20787; a rozsudok Odvolacieho súdu pre druhý obvod (Court of Appeals for the Second Circuit) zo 4.8.2008 vo veci Cartoon Network LP, LLLP proti CSC Holdings, Inc., 536 F.3d 121, 2008 U.S. App. LEXIS 16458.

²¹ Pozri napr. rozsudok Vysokého súdu Osaka zo 14.6.2007 vo veci H17-NE-3258 Yori-dori-imidori.

sú umiestnené na serveroch prevádzkovateľov káblovej televízie alebo developerov, z ktorých si ich používatelia takýchto služieb môžu buď stiahnuť, alebo priamo prezrieť.

Vynára sa preto otázka, ako možno právne kvalifikovať takýto druh služby. Ide o verejné sprístupnenie záznamu televízneho vysielania tak, ako verejné sprístupnenie vymedzuje súčasná autorskoprávna úprava v mnohých krajinách? Koho možno považovať za osobu, ktorá zhotovila záznam televízneho vysielania? Je to používateľ služby, ktorý zadal do systému požiadavku na jeho zhotovenie, alebo jej poskytovateľ, ktorý fyzicky záznam zhotovil, ale automaticky bez akejkoľvek priamej skutočnej vedomosti o zhotovení konkrétneho záznamu a jeho obsahu? Možno takto zhotovený záznam právne kvalifikovať ako záznam alebo rozmnoženinu vyhotovenú na súkromné, neobchodné účely, ktorú možno vyhotoviť v mnohých jurisdikciách bez súhlasu držiteľa autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom?

Obdobné služby poskytujú alebo donedávna poskytovali aj viacerí poskytovatelia on-line služieb vo viacerých krajinách.²² Väčšinou ide o webstránku, na ktorej si jej používateľ môže objednať vyhotovenie záznamu televízneho programu s tým, že si ho môže neskôr pozrieť v čase a mieste, ktorý mu vyhovuje. Keďže jednotlivé záznamy sú prístupné len používateľom, ktorí si ich automaticky objednali, vzniká aj tu otázka, či ide o sprístupnenie rozmnoženín predmetov autorskoprávnej ochrany verejnosti. Sprístupnenie verejnosti vyžaduje verejný prenos, ale v týchto prípadoch ide o prenos uskutočnený pre jednu osobu alebo malú skupinu blízkych osôb, ktorú ťažko kvalifikovať ako verejnosť.²³ Obdobne ako v predchádzajúcom prípade je otázne, ako právne kvalifikovať takéto rozmnoženiny. Ide o rozmnoženiny vyhotovené na súkromné neobchodné účely používateľmi takejto služby alebo o rozmnoženiny vyhotovené jej poskytovateľmi, hoci automaticky a bez priamej skutočnej vedomosti o ich vyhotovení?

Keďže poskytovateľ takýchto služieb prevádzkuje rádiovú alebo te-

²² Pozri napr. nižšie podkapitoly 4.2 a 4.3 (služby poskytované spoločnosťami Aero, Wizzgo, Shift.TV alebo Save.TV).

²³ Pozri napr. KARAPAPA, S. *Private Copying*. Abingdon: Routledge, 2012, s. 49 – 78.

levíznu anténu, cez ktorú rádiový alebo televízny signál prijíma a následne retransmituje ďalej k jeho serverom alebo priamo cez internet, služba je veľmi podobná retransmisii rádiového alebo televízneho vysielania, hoci sú tam určité technické rozdiely medzi tradičnou retransmisiou a touto novou formou cez internet. Preto nie je veľmi prekvapujúce, že vo viacerých jurisdikciách súdy posúdili takéto služby ako služby, ktoré sú obdobou tradičnej retransmisie rádiového alebo televízneho vysielania po drôte alebo bezdrôtovo.²⁴

Ako však postupovať v prípadoch, keď prevádzkovateľ poskytuje len služby súvisiace s uskladnením prenosového zariadenia konečného spotrebiteľa? V súčasnosti existujú na trhu viaceré zariadenia, ktoré umožňujú jednotlivcom prenášať rádiové alebo televízne vysielanie cez internet na súkromné, neobchodné účely. Takéto zariadenia sa skladajú z dvoch samostatných prístrojov. Prvý prístroj jeho používateľ pripojí k elektrickému vedeniu, televíznemu signálu a internetu doma a druhý prístroj si môže zobrať so sebou na cestu, či už na rodinný výlet alebo pracovnú cestu, a môže pozeráť svoj obľúbený televízny program kdekoľvek na svete cez internet.²⁵ V takýchto prípadoch ide o súkromný prenos cez internet, a preto v mnohých jurisdikciách nezasahuje do autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom. Zmení sa však situácia, keď si používateľ takéhoto zariadenia uloží svoje vysielacie zariadenie u obchodnej spoločnosti, ktorá sa špecializuje na uskladnenie takýchto zariadení? Takéto špecializované spoločnosti poskytujú skladový priestor a nevyhnutné pripojenie k televíznej anténe, internetu a elektrickej sieti. Kto v takomto prípade vykonáva prenos rádiového alebo televízneho vysielania cez internet? Ak uložené zariadenie umožňuje nahrávať vysielané rádiové alebo televízne programy, kto zhotovuje záznamy týchto programov? Je to majiteľ zariadenia alebo spoločnosť, ktorá umožňuje jeho uskladnenie a stará sa o jeho plynulú prevádzku?

²⁴ Pozri nižšie kapitolu 4 (služby poskytované spoločnosťami TVCatchup, Aero alebo Wizzgo).

²⁵ Ide napríklad o prístroje Slingbox od spoločnosti Sling Media alebo LocationFree TV od spoločnosti Sony.

Ako možno z uvedeného vidieť, súčasný právny režim je nastavený na tradičné formy používania autorských diel a iných predmetov autorskoprávnej ochrany na internete. No technologický pokrok priniesol nové formy a spôsoby ich používania, ktoré pôvodne zákonodarcovia nepredpokladali pri tvorbe súčasného právneho režimu. Preto sa vynárajú otázky, akým spôsobom treba aplikovať súčasný právny režim na tieto nové formy a spôsoby používania autorských diel a iných chránených predmetov na internete.

3. Tri možné prístupy súdov k aplikácii práva na nové technológie

Keď súdy pri svojej rozhodovacej činnosti narazia na medzeru v práve, majú na výber tri možnosti pri aplikácii takého práva na nové technológie, ktoré platné právo priamo neupravuje. V skutočnosti ide vlastne o celé spektrum možností, kde sa jednotlivé možnosti prístupov súdov nachádzajú medzi dvomi extrémami. Na jednej strane spektra je možnosť, že súdy budú postupovať striktnie podľa zákona a jeho ustanovenia nebudú vykladať extenzívne. Na druhej strane spektra je situácia, keď súdy extenzívne vykladajú existujúce právne predpisy tak, aby ich bolo možné uplatniť na nové technológie a skutočnosti, s ktorými existujúca právna úprava priamo alebo nepriamo nepočítala. Medzi týmito dvomi extrémami existujú rôzne možnosti, keď sa súdy môžu snažiť o tvorbu práva, ktoré by vzalo do úvahy oprávnené záujmy oboch strán v danom súdnom konaní. Nasledujúca analýza sa sústreďí na preskúmanie pozitív a negatív všetkých troch možných prístupov súdov k aplikácii práva na nové technológie a služby.

3.1 Súdny minimalizmus a ochrana technologického pokroku

Prvý možný prístup súdov k aplikácii práva na nové technológie a služby môže spočívať v súdnom minimalizme, keď sa súdy sústreďia na doslovný výklad právnych predpisov. Súdy si môžu povedať,

že ich úlohou nie je právo tvoriť, ale len ho aplikovať na skutočnosti konkrétnych prípadov.²⁶ Tvorba práva pre nové technológie je úlohou zákonodarnej moci.²⁷ Preto, keďže zákon priamo výslovne neupravuje používanie autorských diel a iných chránených predmetov novými technológiami alebo internetovými službami, súdy sa nemusia snažiť za každú cenu odstrániť vzniknuté medzery v práve.

Hoci takýto prístup držiteľa autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom môžu kritizovať ako nedostatočný a nezabezpečujúci im primeranú a účinnú ochranu ich legitímnych záujmov, tento prístup umožňuje lepšie preskúmanie nových spôsobov používania predmetov autorskoprávnej ochrany a ich primeraného a účinného regulovania právom. Na jednej strane sa týmto vytvára ochrana nových inovatívnych technológií a služieb, ktoré umožňujú vytváranie a rozvíjanie nových spôsobov používania autorských diel a iných chránených predmetov. V začiatkových štádiách rozvoja nových technológií a spôsobov používania predmetov autorskoprávnej ochrany je skoro nemožné primerane a adekvátne nastaviť vhodný stupeň autorskoprávnej ochrany tak, aby sa vzali do úvahy oprávnené záujmy všetkých daných subjektov, t. j. nielen držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom, ale aj tvorcov a poskytovateľov nových technológií a hlavne spotrebiteľov a celej spoločnosti.

Takýmto postupom súdov sa v skutočnosti vytvorí priestor nielen na ďalší rozvoj nových technológií a služieb, ale aj na získanie lepšieho poznania možných pozitívnych ako aj negatívnych vplyvov nových technológií a služieb na súčasné a budúce spôsoby komerčného využívania autorských diel a iných chránených predmetov. Lepšie skúsenosti a prístup k dátam o skutočnom vplyve nových technológií na komerčné využívanie predmetov autorskoprávnej ochrany umožňuje adekvátnejšie posúdenie vhodnej regulácie nových technológií a slu-

²⁶ Pozri napr. článok 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (460/1992 Zb.), v znení neskorších predpisov („Sudcovia ... pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.“).

²⁷ Pozri napr. článok 72 Ústavy SR („Národná rada Slovenskej republiky je jediným ústavným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky.“).

žieb počas legislatívneho procesu. Legislatívny proces tiež umožňuje vziať do úvahy záujmy všetkých zúčastnených skupín oprávnených subjektov na rozdiel od súdneho konania, kde sa sudy hlavne sústreďujú na oprávnenosť záujmov procesných strán bez posudzovania účinkov ich rozhodnutí na priamo nezúčastnené subjekty.

Dobрым príkladom takéhoto prístupu súdov k novým technológiám a službám môže byť prístup anglických a amerických najvyšších súdnych inštitúcií prijatý vo viacerých ich významných rozhodnutiach v 80. rokoch minulého storočia, keď sa zaoberali zodpovednosťou poskytovateľov nových technológií za ich používanie niektorými z ich používateľov na porušovanie autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom.²⁸ Sudy v oboch jurisdikciách neboli veľmi otvorené otázke rozširovania rozsahu nepriamej zodpovednosti za porušovanie autorských práv tretími osobami.

Najvyšší súd Spojených štátov amerických v prípade zvukovo-obrazového nahrávača Betamax od spoločnosti Sony preto dospel k záveru, že ide o bežný obchodný artikel (*angl.* „staple article of commerce“),²⁹ ktorý nie je výlučne zostrojený na používanie na porušovanie autorských práv, ale je schopný podstatného využitia neporušujúceho autorské práva (*angl.* „capable of substantial noninfringing uses“) v súčasnosti alebo budúcnosti.³⁰ Rovnako Snemovňa lordov ako najvyššia súdna inštitúcia vo Veľkej Británii v tom čase požadovala, aby medzi poskytovaním dvojkazetových zvukových nahrávačov spoločnosťou Amstrad a ich používaním na porušovanie autorských práv ich používateľmi existovalo užšie spojenie ako skutočnosť, že niekto môže použiť takéto zariadenie na porušovanie autorských práv. Súds výslovne poukázal, že musí existovať spoločný vzor správania sa (*angl.* „com-

²⁸ Pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Spojených štátov amerických zo 17.1.1984 vo veci Sony Corp. of America proti Universal City Studios, Inc., 464 U.S. 417, 78 L. Ed. 2d 574, 104 S. Ct. 774 (Spojené štáty americké); a rozsudok Snemovne lordov (House of Lords) z 12.5.1988 vo veci CBS Songs Ltd. proti Amstrad Consumer Electronics Plc., [1988] A.C. 1013, [1988] R.P.C. 567, [1988] 2 All E.R. 484 (Veľká Británia).

²⁹ Sony, 464 U.S., s. 442 a 456.

³⁰ *Ibidem*, s. 442 – 456.

mon design of conduct“) medzi poskytovaním takýchto zariadení a ich používaním na porušovanie autorských práv.³¹

Spolu s nevôľou rozšíriť koncept nepriamej zodpovednosti súdy výslovne vyjadrili vo viacerých svojich rozsudkoch názor, že im nepatrí tvoriť nové právo a že nie sú najvhodnejšie inštitúcie na tvorbu primeranej a účinnej právnej úpravy nových technológií.³² Tiež zdôraznili, že k regulácii nových technológií treba pristupovať až po dôkladnom spoznaní ich pozitívnych alebo negatívnych účinkov na tvorbu literárnych, umeleckých a vedeckých diel. Na tento účel je podľa ich názoru lepšie prispôsobená zákonodarná moc, ktorá môže vziať do úvahy rovnováhu rôznych, často aj protichodných záujmov spoločnosti.³³

Tu si treba tiež uvedomiť skutočnosť, že reštriktívny výklad autorského práva súdmi pri ich rozhodovacej činnosti môže pomôcť k odstráneniu problémov súvisiacich s väčšinovou alebo menšinovou zaujatosťou, ktorá často vzniká pri legislatívnom postupe.³⁴ Väčšinová zaujatosť vzniká, keď väčšina spoločnosti prehliada oprávnené záujmy jej menšiny pri tvorbe nových právnych noriem.³⁵ Na druhej strane sa v mnohých prípadoch často malej a dobre organizovanej menšine podarí cez rôznu lobistickú činnosť prijať právnu úpravu, ktorá je v ich prospech a mnohokrát na úkor roztrieštenej a zle organizovanej väčšiny.³⁶ Takáto situácia vzniká v prípadoch, keď si úzka skupina významných subjektov v danom odvetví hospodárstva presadí určitú právnu úpravu na úkor miliónov konečných individuálnych spotrebiteľov ich výrobkov alebo služieb. Reštriktívny súdny výklad takto prijatej právnej normy umožňuje obmedziť negatívny vplyv danej právnej úpravy

³¹ *Amstrad*, [1988] A.C., s. 1057.

³² *Sony*, 464 U.S., s. 456.

³³ *Ibidem*.

³⁴ Pozri napr. KOMESAR, N. K. *Imperfect Alternatives. Choosing Institutions in Law, Economics, and Public Policy*. Chicago: The University of Chicago Press, 1994, s. 53 a nasl.; a KOMESAR, N. K. *Law's Limits. The Rule of Law and the Supply and Demand of Rights*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001, s. 60 a nasl.

³⁵ Pozri napr. KOMESAR, N. K. (1994). Dielo cit. v pozn. pod č. 34, s. 57, 65 a nasl.; a KOMESAR, N. K. (2001). Dielo cit. v pozn. pod č. 34, s. 64 – 65.

³⁶ Pozri napr. KOMESAR, N. K. (1994). Dielo cit. v pozn. pod č. 34, s. 54 – 56, 65 a nasl.; a KOMESAR, N. K. (2001). Dielo cit. v pozn. pod č. 34, s. 61 – 64.

na osoby, ktorých oprávnené záujmy sa dostatočne nevzali do úvahy pri jej tvorbe. Tým sa vlastne čiastočne obmedzujú alebo úplne eliminujú negatívne účinky lobistickej činnosti určitých vplyvných vrstiev spoločnosti počas legislatívneho procesu.³⁷

3.2 Súdny maximalizmus a ochrana predmetov autorskoprávnej ochrany

Druhým možným extrémom v prístupe súdov k aplikácii autorského práva na poskytovanie nových technológií a služieb, ktoré môžu použiť niektorí z ich spotrebiteľov na porušovanie autorských práv alebo práv súvisiacich s autorským právom, je extenzívny výklad existujúcich právnych noriem tak, aby zahŕňali aj činnosti, ktoré neexistovali v čase tvorby daných právnych noriem, a preto ich pôvodne nevzali zákonodarcovia do úvahy pri ich tvorbe. Extenzívny právny výklad tak zabezpečí účinnú právnu ochranu záujmov držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom, pretože im súdy poskytujú ochranu aj pred činnosťami, s ktorými pôvodne existujúca právna úprava nepočítala. Výhodou takéhoto postupu je, že právnu úpravu nie je potrebné priamo meniť cez legislatívny proces, ktorý môže byť niekedy zdĺhavý a jeho výsledkom môže byť právna úprava, ktorá neberie do úvahy len záujmy zúčastnených držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom, ale aj záujmy poskytovateľov nových technológií a služieb, spotrebiteľov a celej spoločnosti. Výsledkom tak môže byť kompromis medzi rôznymi možnými spôsobmi právnej úpravy daného spoločenského fenoménu, ktorý môže byť menej výhodný pre určité skupiny držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom.

Poskytovatelia nových technológií a služieb však môžu namietat', že takýto prístup prináša právnu neistotu, pretože je ťažké pred konečným rozhodnutím súdu vopred predvídať, či a do akej miery budú súdy extenzívne vykladať príslušné ustanovenia autorského práva. To

³⁷ Pozri napr. KOMESAR, N. K. (1994). Dielo cit. v pozn. pod č. 34, s. 123 a nasl.

môže viesť mnohé inovatívne spoločnosti k tomu, že obmedzia vývoj určitých typov nových technológií alebo služieb. Napríklad mnoho japonských etablovaných výrobcov spotrebnej elektroniky obmedzuje vývoj nových technológií a služieb v oblastiach, v ktorých nie je zrejmé, že poskytovanie takýchto technológií alebo služieb nie je možné klasifikovať ako porušovanie autorských práv. Dôvodom ich prístupu je, že sa chcú vyhnúť negatívnej publicite súvisiacej s porušovaním autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom. Zároveň sa chcú vyhnúť možným negatívnym účinkom súdnych rozhodnutí v ich neprospech, čo môže zvýšiť výrobné náklady a znížiť profit nových technológií a služieb.

Tu však treba podotknúť, že takýto postup súdov môže mať negatívny účinok nielen na technologický pokrok, nové informačné technológie a inovatívne služby, ale aj na rozvoj nových, tvoriacich sa trhov a potenciálnych nových zdrojov príjmov autorov, držiteľov autorských práv a iných práv súvisiacich s autorským právom v budúcnosti. Mnohé v súčasnosti bežne používané technológie, ktoré priniesli významný zdroj nových výnosov pre držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom, boli v ich začiatkoch predmetom žalôb pre údajné neoprávnené zasahovanie do autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom zo strany poskytovateľov týchto technológií. Možno spomenúť xerox kopírku,³⁸ magnetofón,³⁹ videorekordér,⁴⁰ MP3 prehrávač⁴¹ a podobne.

Príkladom extenzívneho výkladu existujúcej právnej úpravy môžu byť viaceré rozhodnutia súdnych inštitúcií v Spojených štátoch ame-

³⁸ Rozsudok Najvyššieho federálneho súdu (Bundesgerichtshofs) z 24.6.1955 vo veci I ZR 88/54 *Mikrokopien*. In: *GRUR*, 1955, s. 546.

³⁹ Rozsudok Najvyššieho federálneho súdu (Bundesgerichtshofs) z 18.5.1955 vo veci I ZR 8/54 *Grundig Reporter*. In: *GRUR*, 1955, s. 492. Rozsudok Najvyššieho federálneho súdu (Bundesgerichtshofs) z 18.5.1955 vo veci I ZR 10/54.

⁴⁰ *Sony*, 464 U.S. 417.

⁴¹ Rozsudok Obvodného súdu Spojených štátov amerických pre centrálny obvod California z 26.10.1998 vo veci Recording Industry Association of America, Inc. proti Diamond Multimedia Systems, Inc., 29 F. Supp. 2d 624, 1998 U.S. Dist. LEXIS 21323.

rických⁴² alebo Japonsku,⁴³ ktoré významne rozšírili koncepty zodpovednosti za porušovanie autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom tretími osobami, t. j. používateľmi daných technológií a služieb. V oboch jurisdikciách súdy extenzívnym výkladom vtedajšej právnej úpravy dospeli k vytvoreniu nových právnych konceptov, na základe ktorých možno činnosti poskytovateľov nových technológií a služieb považovať za priamy alebo nepriamy zásah do autorských práv alebo práv súvisiacich s autorským právom.

Problémom extenzívneho prístupu k výkladu práva je, že takéto súdne rozhodnutia často neberú do úvahy účink novovytvoreného rozsahu právnej úpravy na činnosti, ktoré neboli predmetom posudzovania súdov v daných prípadoch. Tým, že súdy rozšíria rozsah právnej úpravy pre daný prípad, často bližšie nevymedzia prípady, na ktoré sa už rozšírený rozsah právnej úpravy nevzťahuje. Preto extenzívny výklad právnej úpravy súdov môže viesť k záplave súdnych konaní týkajúcich sa rôznych iných technológií a internetových služieb, ktoré neboli priamo predmetom pôvodného súdneho konania, ale na ktoré môže mať dané súdne rozhodnutie priamo alebo nepriamo negatívny vplyv. Keďže tvorcovia alebo poskytovatelia takýchto technológií alebo internetových služieb nemôžu byť účastníkmi pôvodného súdneho konania, súdy neberú ohľad na ochranu ich oprávnených záujmov, pretože ich technológie alebo internetové služby nie sú predmetom konania v danom súdnom konaní. Vzhľadom na obmedzenú skupinu zúčastnených subjektov, ktoré sa môžu domáhať právnej ochrany svojich oprávnených záujmov pred súdom v konkrétnom súdnom konaní, a na možný široký priamy alebo nepriamy vplyv extenzívneho výkladu práva súdmi na subjekty, ktoré nie sú priamymi alebo nepriamy-

⁴² Pozri napr. rozsudok Obvodného súdu Spojených štátov pre centrálny obvod Kalifornie (US District Court for the Central District of California) z 21.3.1996 vo veci A&M Records, Inc. proti General Audio Video Cassettes, Inc., 948 F. Supp. 1449 (výroba a predaj audio-vizuálnych kaziet s dĺžkou podľa požiadaviek ich odberateľov).

⁴³ Pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Japonska z 15.3.1988 vo veci 1984 (O) 1204 Club Cat's Eye. In: *Minshu*, 1988, roč. XLII, č. 3, s. 199 (rozširujúci zodpovednosť za porušenie autorských práv a tak vytvárajúci tzv. *karaoke* doktrínu).

mi účastníkmi konania, je schopnosť súdov pri posudzovaní všetkých okolností, ktoré sú potrebné na tvorbu primeranej a adekvátnej regulácie daných technológií a služieb autorským právom, veľmi limitovaná.

V skutočnosti súdy takýmto svojím prístupom ustanovujú držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom do pozície kurátorov alebo opatrovníkov nových technológií,⁴⁴ pretože tieto subjekty môžu rozhodnúť, za akých okolností a s akými funkciami a vlastnosťami sa nové technológie a služby môžu uviesť na trh. Pokiaľ príslušná technológia alebo internetová služba nespĺňa požiadavky držiteľov autorských práv alebo práv súvisiacich s autorským právom, jej tvorca alebo poskytovateľ nemôže začať s jej uvádzaním na trh, lebo oprávnené osoby sa budú môcť domáhať súdneho zákazu jej uvádzania na trh.

Problémom vzniknutej situácie je, že technológie a služby navrhnuté podľa požiadaviek významných držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom často nie sú veľmi úspešné na trhu, pretože nie vždy naplňajú očakávania a požiadavky ich spotrebiteľov.⁴⁵ Dôvodom je, že súčasní držiteľia autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom majú úzky záujem o maximálne využitie a zhodnotenie už ich existujúcich investícií. To ich vedie k tomu, že majú minimálny záujem o nové technológie alebo internetové služby, ktoré ohrozujú už existujúce spôsoby komerčného využívania ich predmetov chránených autorským právom. Preto majú len limitovaný odstup od svojich existujúcich investícií a minimálny nadhľad o možných potenciáloch nových spôsobov komerčného využívania ich predmetov autorskoprávnej ochrany.

⁴⁴ Pozri napr. WU, T. Copyright's Communications Policy. In: *Michigan Law Review*, 2004, roč. CIII, s. 278, 329 – 331.

⁴⁵ Pozri napr. HU, J. Labels Defend MusicNet, Pressplay. *CNET News* [online]. 8.7.2002. http://news.cnet.com/Labels-defend-MusicNet,-Pressplay/2100-1023_3-942066.html [cit. 12.10.2014].

3.3 *Súdny aktivizmus a tvorba nového práva*

Tretia možnosť je, že sa sudy budú snažiť nájsť nejaké riešenie, ktorým by odstránili medzeru v práve, a tak nastolili primeranú a adekvátnu rovnováhu medzi záujmami príslušných strán. Príkladom takéhoto prístupu je prístup nemeckého Najvyššieho federálneho súdu (*nem.* Bundesgerichtshof, *skrátene* BGH) v 50. a 60. rokoch minulého storočia v prípadoch uvádzania nových technológií, ktoré môžu podporovať porušovanie autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom ich používateľmi. Najvyšší federálny súd dospel k záveru, že v prípadoch zariadení určených na vyhotovovanie rozmnoženín, ako sú xerox kopírka⁴⁶ alebo magnetofón,⁴⁷ existuje adekvátny kauzálny vzťah medzi poskytovaním týchto zariadení a ich použitím treťou osobou na porušovanie autorských práv.⁴⁸ Na druhej strane však súd výslovne upozornil na celospoločenský záujem o technologický pokrok.⁴⁹ Ujma spoločnosti spôsobená zákazom uvádzania týchto technológií na trh by presiahol benefit získaný držiteľmi autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom.

Zároveň súd dospel k záveru, že tvorcovia a poskytovatelia nových technológií nemôžu zatvárať oči pred negatívnymi účinkami použitia ich technológií na oprávnené záujmy tretích osôb. Preto pokiaľ existujú technologicky a ekonomicky prípustné opatrenia, ktorými sa môžu minimalizovať alebo úplne eliminovať takéto negatívne účinky, tvorcovia alebo poskytovatelia nových technológií sú povinní ich prijať.⁵⁰ V čase analógových technológií táto požiadavka poskytla dostatočnú ochranu pre tvorcov a poskytovateľov nových technológií a služieb. Avšak situácia sa podstatne zmenila s nástupom digitálnych technológií, ktoré umožňujú prijať rôzne ekonomicky a technologicky prípustné opatrenia, ktorými sa môžu minimalizovať alebo úplne odstrániť

⁴⁶ *Mikrokopien.*

⁴⁷ *Grundig Reporter.*

⁴⁸ *Id.*

⁴⁹ *Id.*

⁵⁰ *Id.*

negatívne vplyvy týchto technológií na oprávnené záujmy držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom.

Výhodou takéhoto prístupu je, že je veľmi flexibilný a umožňuje reagovať na nové technológie a služby. Zároveň však prináša právnu neistotu tak u tvorcov a poskytovateľov nových technológií a služieb, ako aj u držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom. V mnohých prípadoch nie je možné dostatočne posúdiť, či nejaké opatrenia sú ekonomicky a technologicky prípustné. Ba čo viac, situácia ekonomickej a technologickej prípustnosti sa môže časom meniť. Hoci určité opatrenia nemusia byť ekonomicky a technologicky prípustné v skorých štádiách vývoja danej technológie, môžu sa stať ekonomicky a technologicky prípustnými neskôr s vývojom príslušných technológií. Naopak, opatrenia, ktoré sú ekonomicky a technologicky prípustné v určitom časovom období, sa môžu stať ekonomicky a technologicky neprípustné s príchodom nových technológií. Potom sa vynára otázka, či je príslušný tvorca alebo poskytovateľ nových technológií alebo služieb povinný snažiť sa držať krok s vývojom nových technológií, ktoré robia prijatie určitých technológií ťažko ekonomicky alebo technologicky prípustnými.⁵¹

Časom nemecký najvyšší federálny súd upravil svoj prístup k novým technológiám v súvislosti s ochranou autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom o ďalšiu formu regulácie poskytovania nových technológií alebo služieb autorským právom. Po negatívnych skúsenostiach s masovým používaním analógových rozmnožovacích technológií koncom 50. a v priebehu 60. rokov, súd dospel k záveru, že poskytovatelia nových technológií, ktoré umožňujú ich používateľom vyhotovovanie rozmnoženín predmetov autorskoprávnej ochrany, by mali kompenzovať držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom za negatívny účinok používania takýchto technológií na ich oprávnené záujmy.⁵²

⁵¹ Pozri napr. PICKER, R.C. Rewinding Sony. The Evolving Product, Phoning Home and the Duty of Ongoing Design. In: *Case Western Reserve Law Review*, 2005, roč. LV, s. 749 (podporujúci zavedenie takejto povinnosti poskytovateľov nových technológií a služieb).

⁵² Rozsudok Najvyššieho federálneho súdu (Bundesgerichtshofs) z 29.5.1964 vo veci Ib ZR 4/63 *Personalausweise*. In: *GRUR*, 1965, s. 104.

To neskôr viedlo k zavedeniu rôznych režimov poplatkov a daní špeciálne uložených na vybrané typy zariadení spotrebnej elektroniky, ktoré sa môžu použiť na masívne rozmnožovanie predmetov autorskoprávnej ochrany.⁵³ Tieto režimy boli zavedené v mnohých krajinách kontinentálnej Európy a v Japonsku.⁵⁴ Na opačnej strane mali minimálny účinok v krajinách s anglo-americkými právnymi tradíciami. V slovenskom práve je takýto režim upravený vo forme práva na náhradu odmeny podľa § 24 ods. 4 až 10 autorského zákona.

4. Súdny a nové formy prenosu televízneho vysielania cez internet

Z uvedeného v predchádzajúcej kapitole vyplývajú rôzne výhody a nevýhody súdneho maximalizmu, aktivizmu alebo minimalizmu pri výklade existujúcej právnej úpravy na fenomény spôsobené nástupom nových technológií alebo internetových služieb, ktoré umožňujú inovatívne spôsoby používania autorských diel a iných chránených predmetov. Keďže je na uvážení súdov v jednotlivých prípadoch, ktorý z vyššie uvedených prístupov prijmú, ďalšia analýza sa sústreďí na preskúmanie postupov prijatých súdmi v poslednom čase vo viacerých jurisdikciách, ako sú Francúzsko, Japonsko, Nemecko, Singapur, Veľká Británia a Spojené štáty americké, pri posudzovaní, akým spôsobom by nové formy prenosu a retransmisie vysielaných televíznych programov cez internet mali byť upravené v rámci autorského práva.

V prípadoch, keď súdy narazia na medzeru v práve, často hľadajú analogické situácie, ktoré sú už pokryté existujúcou právnou úpravou. Pri nových formách retransmisie a prenosu televízneho vysielania sa

⁵³ Pozri napr. DAVIES, G. *Private Copying of Sound and Audio-visual Recordings*. Oxford: ESC, 1984.

⁵⁴ Pozri napr. HUGENHOLTZ, P. B., GUIBAULT, L., VAN GEFFEN, S. The Future of Levies in a Digital Environment. *Institute for Information Law* [online]. 3.2003. <http://www.ivir.nl/publications/other/DRM&levies-report.pdf> [cit. 12.10.2014].

súdy snažia prirovnať danú činnosť k dvom možným situáciám, ktoré sú už upravené vo väčšine právnych poriadkov. Na jednej strane je to činnosť poskytovateľa káblovej televízie a na druhej činnosť diváka. Tieto dve situácie sú považované za dva možné extrémny a súdy sa snažia odpovedať na otázku, či posudzovaná činnosť je bližšie k činnosti prevádzkovateľa káblovej televízie alebo k činnosti diváka.

Ak súdy posúdia skúmanú činnosť ako blízku alebo porovnateľnú s činnosťou prevádzkovateľa káblovej televízie, následne často dospeli k záveru, že ide o neoprávnený zásah do výlučných práv držiteľov autorských práv alebo práv súvisiacich s autorským právom, ak sa činnosť uskutočňuje bez získania potrebného súhlasu od držiteľov príslušných práv. Naopak, ak súdy posúdia skúmanú činnosť ako blízku alebo porovnateľnú s činnosťou diváka, je veľmi pravdepodobné, že dospejú tiež k záveru, že táto činnosť patrí pod výnimku zhotovovania rozmnoženín na súkromné, neobchodné účely alebo ju nemožno kvalifikovať ako verejný prenos alebo verejné vykonanie.

4.1 TV streaming ako obdoba káblovej retransmisie

Najjednoduchšou novou formou prenosu televízneho vysielania cez internet pre právne posúdenie je transformácia televízneho signálu do formy, ktorú možno následne priamo pozerať cez internet. Hoci tradičná kábová retransmisia a on-line streaming televízneho vysielania sú veľmi obdobné činnosti, existuje medzi nimi viacero významných technických rozdielov, ktoré môžu ovplyvniť ich právne posudzovanie. Prvým takým rozdielom je, že prevádzkovateľ takejto služby nemusí budovať špecializovanú kábovú sieť, ale na prenos televízneho vysielania používa univerzálnu počítačovú sieť, t. j. internet. Ďalej na rozdiel od prevádzkovateľa káblovej televízie musí prekonvertovať pôvodný televízny signál do formy, ktorú je možné bezproblémovo prenášať cez internet. Nakoniec prekonvertovaný televízny signál sa automaticky neprenáša cez internet bez ohľadu, či niekto daný program sleduje, alebo nie. Prenos cez internet sa iniciuje len vtedy, keď sa dotýčný divák prihlási a prejaví záujem o sledovanie daného televízneho programu.

Ak viacero divákov má záujem o sledovanie rovnakého televízneho programu, jeho prenos cez internet sa uskutoční osobitne pre každého konkrétného záujemcu.

Keďže technicky sa on-line TV streaming odlišuje od tradičnej káblovej retransmisie ako aj od tradičného sprístupnenie digitálneho obsahu verejnosti na webových stránkach cez internet, vynárajú sa otázky, ako takúto činnosť správne právne posúdiť. Týmto problémom sa zaoberali súdy vo Veľkej Británii pri posudzovaní služby poskytovanej spoločnosťou TVCatchup Ltd.⁵⁵ Viacerí televízni vysielatelia sa domáhali na súdoch vo Veľkej Británii, že on-line retransmisia ich televízneho vysielania poskytovaná odporcom neoprávnené zasahuje do ich výlučných práv chránených autorským právom.⁵⁶ Odporca naopak namietal, že poskytuje túto činnosť len osobám, ktoré už majú prístup k danému televízному vysielaniu, t. j. len osobám, ktoré sa nachádzajú na území Veľkej Británie, a preto majú neobmedzený prístup k danému televízному vysielaniu.⁵⁷

Vysoký súdny dvor Anglicka a Walesu sa v tejto súvislosti obrátil na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnou otázkou podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie⁵⁸ v súvislosti s interpretáciou pojmu „verejný prenos“ podľa článku 3 ods. 1 smernice o informačnej spoločnosti, a to, či sa držiteľ práv môže domáhať výlučného práva udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami, ak autori súhlasili s použitím ich diel vo vysielaní terestriálnej, voľne prístupnej televízie, ktoré je určené na jej voľný a neobmedzený príjem v rámci daného územia, a tretia osoba umožňuje prijímať takéto vysielanie cez internet osobám, ktoré sú oprávnené prijímať pôvodné vysielanie v rámci daného územia.⁵⁹ Tiež vzniesol niekoľko ďalších otázok, či niektoré

⁵⁵ Rozsudok Súdneho dvora (štvrtej komory) zo 7.3.2013 vo veci C-607/11 ITV Broadcasting Ltd *et al.* proti TVCatchup Ltd, § 2.

⁵⁶ *Id.*, § 16.

⁵⁷ *Id.*, § 35.

⁵⁸ Zmluva o fungovaní Európskej únie (konsolidované znenie uverejnené v Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 47 a nasl.).

⁵⁹ C-607/11 TVCatchup, § 18.

osobitné skutočnosti daného prípadu môžu nejako ovplyvniť výklad tohto ustanovenia.⁶⁰

Súdny dvor Európskej únie dospel k záveru, že pojem „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice „sa vzťahuje na retransmisiu diel zahrnutých v terestriálnom televíznom vysielaní, ktorú poskytuje subjekt odlišný od pôvodného vysielateľa, prostredníctvom prenosu údajov cez internet sprístupneným predplatiteľom tohto subjektu, ktorí môžu prijímať túto retransmisiu pripojením sa na jeho server, hoci sa títo predplatitelia nachádzajú v oblasti príjmu tohto terestriálneho televízneho vysielania a môžu ho legálne prijímať na televízny prijímač“.⁶¹ Na tento výklad nemajú vplyv skutočnosti, či sa retransmisia uskutočňuje na komerčné účely alebo ju „poskytuje subjekt, ktorý sa nachádza v priamej konkurencii s pôvodným vysielateľom“.⁶²

4.2 Digitálny videorekordér na dialku ako obdoba súkromného nahrávania

Komplikovanejšia právna situáciu nastáva, keď poskytovaná služba neumožňuje len retransmisiu televízneho vysielania cez internet, ale umožňuje jej používateľom aj vyhotoviť záznam televízneho vysielania na jeho neskoršie pozeranie. Tu súdy musia posúdiť, ako danú situáciu správne kvalifikovať podľa existujúcej príslušnej právnej úpravy. Ide o záznam vyhotovený poskytovateľom príslušnej on-line služby alebo jej koncovým používateľom, ktorému súčasné autorské právo v mnohých jurisdikciách umožňuje vyhotoviť si záznam televízneho vysielania na osobné, neobchodného účely bez toho, aby neoprávnene zasiahol do výlučných práv držiteľov príslušných práv?

Touto otázkou sa zaoberali súdne inštitúcie vo viacerých jurisdikciách. V Spojených štátoch amerických takúto situáciu posudzovali fe-

⁶⁰ *Id.*

⁶¹ *Id.*, § 40.

⁶² *Id.*, § 44 a 47.

derálne súdy v prípade *Cartoon Network proti CSC Holdings, Inc.*⁶³ Tu však treba upozorniť na jednu podstatnú skutočnosť, ktorá významne ovplyvnila konečný rozsudok amerických súdov. V tomto prípade bola odporcom spoločnosť Cablevision, ktorá bola tiež oprávneným poskytovateľom káblovej televízie. Keďže odporca bol poskytovateľom káblovej televízie, sudy limitovali svoje rozhodnutia na činnosti odporcu, ktoré nezahŕňali káblovú retransmisiu televízneho vysielania. Dôvodom tohto prístupu bolo to, že odporca ako poskytovateľ káblovej televízie mal potrebné licenčné zmluvy na káblovú retransmisiu. Sudy preto sústredili svoju pozornosť na zhotovovanie rozmnoženín vysielaných televíznych programov na serveroch prevádzkovaných odporcom pre konečných používateľov tejto služby.⁶⁴

Odporca poskytoval svojim zákazníkom službu, ktorá im umožňovala nahráť si vybraný vysielaný televízny program a následne si ho pozrieť v čase, ktorý im vyhovoval. Ide vlastne o obdobu nahrávania televíznych programov jednotlivcami pre ich súkromné neobchodné potreby. Rôzne zariadenia spotrebnej elektroniky umožňujú takéto nahrávania vysielaných televíznych programov, či už ide o videorekordér alebo rôzne DVD alebo Blu-ray Disc „napalovačky“. Rozdiel medzi týmto spôsobom zhotovovania záznamu televízneho vysielania a službou poskytovanou odporcom bol, že jeho zákazníci nepotrebovali mať žiadne nahrávacie zariadenie u seba doma, ale mohli zadať požiadavku na zhotovenie záznamu do systému prevádzkovaného odporcom, ktorý následne automaticky vyhotovil požadovaný záznam a uložil ho na príslušné miesto na serveri odporcu. Zákazník si mohol kedykoľvek neskôr zhotovený záznam televízneho vysielania pozrieť jeho prehraním zo serveru odporcu.

Pri právnom posudzovaní tejto služby sa vynorili dve hlavné otázky. Prvom otázkou bolo, kto zhotovil príslušný záznam televízneho vysielania. Bol to zákazník odporcu, ktorý zadal do systému odporcu požiadavku na zhotovenie takéhoto záznamu, alebo to bol odpor-

⁶³ Twentieth Century Fox proti Cablevision, 478 F. Supp. 2d 607; a Cartoon Network proti CSC Holdings, 536 F.3d 121.

⁶⁴ 478 F. Supp. 2d, s. 610 a 617.

ca, ktorého systém záznam automaticky zhotovil pre jeho zákazníka? Druhou otázkou bolo, ako treba posudzovať prehliadania takéhoto záznamu zákazníkom odporcu zo servera odporcu. Ide o verejný alebo súkromný prenos? V prvom prípade by odporca potreboval získať súhlas držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom. V druhom prípade by išlo o používanie predmetov autorskoprávnej ochrany, ktoré priamo alebo nepriamo nezasahuje do výlučných práv držiteľov autorských práv alebo práv súvisiacich s autorským právom.

Vo svojej odpovedi na prvú otázku Odvolací súd pre druhý obvod dospel k záveru, že osoba, ktorá zhotovila záznam, je zákazník odporcu.⁶⁵ Súd posúdil zhotovenie záznamu televízneho vysielania ako analogické ku zhotoveniu záznamu televíznym divákom doma pomocou rôznych nahrávacích zariadení spotrebnej elektroniky.⁶⁶ Súd nebol veľmi presvedčený, že skutočnosť, že záznam zhotovil automaticky systém prevádzkovaný odporcom, by mala mať nejaký vplyv na právne posúdenie takéhoto zhotovenia záznamu televízneho vysielania. Preto dospel k záveru, že odporca by mohol byť zodpovedný len nepriamo za porušovania autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom jeho zákazníkmi, ak by použili túto službu na porušovanie autorských práv alebo práv súvisiacich s autorským právom.⁶⁷ Avšak tu treba upozorniť na skutočnosť, že táto otázka nebola predmetom posudzovania súdu v tomto prípade, pretože žalobca sa domáhal, že odporca porušoval jeho autorské práva priamo.

Odpoveď na prvú otázku podstatne ovplyvnila aj odpoveď súdu na druhú otázku. Systém odporcu zhotovoval pre každého zákazníka osobitne záznamy požadovaných televíznych programov. Následne pri ich sledovaní priamo zo servera odporcu jeho zákazníci mali len prístup k záznamom, ktoré si vopred objednali a boli zhotovené výlučne pre nich. Tretie osoby k týmto záznamom nemali žiadny prístup. Súd preto dospel k záveru, že pri pozeraní záznamov umiestnených na serveri odporcu nejde o verejnú vykonanie, ale len o súkromné vykonanie, ktoré neza-

⁶⁵ 536 F.3d, s. 132 – 133.

⁶⁶ *Id.*, s. 132.

⁶⁷ *Id.*, s. 133 a 139 – 140.

sahuje do práv konkrétnych držiteľov autorských práv.⁶⁸ Tento záver bol tiež ovplyvnený vyššie uvedenou analógiou k vyhotovovaniu záznamu televízneho vysielania a jeho následného pozerania televíznymi divákmi prostredníctvom rôznych nahrávacích zariadení spotrebnej elektroniky.

Obdobnou situáciou sa zaoberali aj sudy vo Francúzsku, Nemecku a Singapore s tým rozdielom, že nešlo o poskytovateľov káblovej televízie, ale o prevádzkovateľov webstránok, ktoré umožňovali ich používateľom požiadať o zhotovenie záznamu televízneho vysielania a následne jeho prezretie v čase vhodnom pre ich používateľov. Na rozdiel od spoločnosti Cablevision tieto internetové spoločnosti nemali žiadnu licenciu na retransmisiu televízneho vysielania. Hoci posudzované internetové služby v jednotlivých jurisdikciách boli veľmi podobné, sudy v každej jurisdikcii dospeli k odlišným záverom.

Najbližšie bol k záverom amerického federálneho odvolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu v Singapore, ktorý bol významne ovplyvnený skutočnosťou, že prístup k webstránke mali len osoby, ktoré už platili koncesionárske poplatky za pozeranie verejne prístupného terrestriálne vysielaného televízneho signálu.⁶⁹ Ďalším dôležitým faktorom, ktorý ovplyvnil rozhodnutie súdu, bol významný spoločenský záujem o technologický pokrok. Súdospel k záveru, že technologický pokrok je významný pre celú spoločnosť a autorské právo by ho nemalo podstatne obmedzovať alebo úplne zastaviť.⁷⁰

Obdobnou internetovou službou sa zaoberali aj nemecké sudy v prípadoch týkajúcich sa Save.TV⁷¹ a Shift.TV⁷² webstránok. Najvyšší

⁶⁸ *Id.*, s. 138 – 139.

⁶⁹ Rozsudok Odvolacieho súdu z 1.12.2010 vo veci [2010] SGCA 43 RecordTV Pte Ltd proti MediaCorp TV Singapore Pte Ltd, § 70.

⁷⁰ *Id.*, § 71.

⁷¹ Rozsudok Najvyššieho federálneho súdu (Bundesgerichtshofs) z 22.4.2009 vo veci I ZR 175/07; rozsudok Vyššieho krajinského súdu Drážďany (Oberlandesgericht Dresden) z 12.7.2011 vo veci 14 U 801/07; a rozsudok Najvyššieho federálneho súdu (Bundesgerichtshofs) z 11.4.2013 vo veci I ZR 151/11.

⁷² Rozsudok Najvyššieho federálneho súdu (Bundesgerichtshofs) z 22.4.2009 vo veci I ZR 216/06; rozsudok Vyššieho krajinského súdu Drážďany (Oberlandesgericht Dresden) z 12.7.2011 vo veci 14 U 1071/06; a rozsudok Najvyššieho federálneho súdu (Bundesgerichtshofs) z 11.4.2013 vo veci I ZR 152/11.

federálny súd dospel v oboch prípadoch k záveru, že na posudzovanie poskytovania takýchto služieb sa treba sústrediť na dva typy príslušných práv. V prípade výlučného práva na zhotovovanie rozmnoženín najvyšší súd upozornil, že treba najprv posúdiť, či rozmnoženinu zhotovil poskytovateľ služby v mene jeho používateľa alebo bola rozmnoženina vyhotovená automaticky na základe zadaného príkazu používateľa.⁷³ Súd, ktorému boli veci vrátené na preskúmanie, pri posudzovaní vyššie uvedeného typu služby dospel k záveru, že posudzované rozmnoženiny boli vyhotovené automaticky na základe príkazu používateľov takejto služby, a preto ich možno kvalifikovať ako rozmnoženiny vyhotovené na súkromné, neobchodné účely.⁷⁴ Poskytovateľ takejto služby preto neporušil výlučné právo zhotovovať rozmnoženiny držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom.

Druhým dotknutým výlučným právom bolo právo na verejný prenos. Pretože najvyšší súd nemal dostatok informácií o miere účasti odporcov na prenose rozmnoženiny zo serveru odporcu k jeho používateľom, vrátil vec na ďalšie preskúmanie nižšiemu súdu.⁷⁵ Potom, čo sa obe veci dostali späť na najvyšší súd, súd dospel k záveru, že prenos zo servera poskytovateľa takejto služby k jeho používateľovi neoprávnene zasahuje do výlučných práv držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom.⁷⁶

Vo Francúzsku súdy posudzovali službu poskytovanú webstránkou prevádzkovanou spoločnosťou Wizzgo. Činnosť spoločnosti Wizzgo sa stala skoro predmetom záujmu viacerých televíznych vysielateľov, ktorí ju zažalovali pre porušenie ich výlučných práv garantovaných francúzskym autorským právom.⁷⁷ Odporca namietal, že jeho činnosť patrí pod dve výnimky, pri ktorých podľa francúzskeho autorského práva nejde o zásah do výlučných práv držiteľov autorských práv a práv sú-

⁷³ I ZR 175/07 a I ZR 216/06.

⁷⁴ 14 U 1071/06 a 14 U 801/07.

⁷⁵ I ZR 175/07 a I ZR 216/06.

⁷⁶ I ZR 151/11 a I ZR 152/11.

⁷⁷ Rozsudok Súdu prvej inštancie Paríž z 25.12.2008 vo veci S.A. Wizzgo proti S.A. Metropole Television a ďalší; a rozsudok Odvolacieho súdu Paríž zo 14.12.2011 vo veci S.A. Wizzgo proti S.A. Metropole Television a ďalší.

visiacich s autorským právom. Prvá uplatnená výnimka sa vzťahovala na prechodné a náhodné kópie, ktoré vznikajú v každom digitálnom informačno-komunikačnom zariadení.⁷⁸ Druhá uplatnená výnimka sa týkala výslednej nahrávky urobenej automaticky systémom odporcu pre jeho zákazníkov. Odporca namietal, že tieto výsledné nahrávky patria pod výnimky zhotovovania rozmnožením predmetov autorskoprávnej ochrany na osobné, neobchodné účely.⁷⁹ Avšak na rozdiel od nemeckých súdov francúzske sudy neboli veľmi presvedčené argumentáciou odporcu a dospeli k záveru, že činnosť spoločnosti Wizzgo nepatrí pod vyššie uvedené výnimky, a preto neoprávnene zasahuje do výlučných práv televíznych vysielateľov chránených francúzskym autorským právom.⁸⁰

V Japonsku sa sudy zaoberali obdobnou službou poskytovanou developerom obytných budov.⁸¹ Pri stavbe obytnej budovy developer osadil televízny rozvod tak, aby si mohli obyvatelia jednotlivých bytových jednotiek nahrávať televízne programy na centrálny server, ktorý bol umiestnený v spoločných priestoroch obytnej budovy. Tento systém bol obdobný systému poskytovanému v Spojených štátoch amerických spoločnosťou Cablevision. Avšak oba systémy sa líšili dvomi významnými rozdielmi. Na rozdiel od Cablevision, systém posudzovaný japonskými súdmi vyhotovoval len jeden centrálny záznam, ktorý bol následne prístupný používateľom viacerých bytových jednotiek, ktorí si vyhotovenie záznamu daného televízneho programu vopred objednali. Odporcom nebol poskytovateľ káblovej televízie, ale spoločnosť, ktorá inštalovala celý systém a tiež sa starala o bezchybný chod serverov.

Keďže len jeden záznam televízneho vysielania bol vyhotovený týmto systémom pre viacerých používateľov, japonský súd dospel k záveru, že nejde o rozmnoženinu vyhotovenú na súkromné, neobchodné účely.⁸²

⁷⁸ *Id.*

⁷⁹ *Id.*

⁸⁰ *Id.*

⁸¹ *Yoridorimidori.*

⁸² *Id.*

Zároveň ten istý záznam bol prístupný zo spoločného servera obyvateľom viacerých bytových jednotiek, a preto pri jeho prehrávaní dochádzalo k verejnému prenosu nahratých televíznych programov, čím došlo k neoprávnenému zásahu do výlučného práva na verejný prenos držiteľov príslušných práv.⁸³ Záver súdu mohol byť podstatne odlišný v prípade, keby systém vyhotovoval záznam osobitne pre každú bytovú jednotku. No po nedávnom rozhodnutí Najvyššieho súdu Japonska v inom prípade, ktorý nižšie rozoberáme, je tento záver tiež veľmi diskutabilný.⁸⁴

4.3 Kombinované typy prenosu televízneho vysielania cez internet

Čo však v prípadoch, keď sa poskytovatelia nových foriem prenosu televízneho vysielania cez internet snažia technicky upraviť svoju službu tak, aby nepatrila pod zákonné vymedzenie pojmu „verejný prenos“? Touto otázkou sa zaoberali súdy v Spojených štátoch amerických a Japonsku. Tu treba upozorniť, že tieto prípady boli veľmi kontroverzné a dostali sa až pred najvyššie súdy v oboch jurisdikciách.

V americkom prípade *American Broadcasting proti Aero*⁸⁵ išlo o webovú stránku, ktorá poskytovala retransmisiu televízneho vysielania cez internet tak, aby jej činnosť mohla byť kvalifikovaná ako obdobná činnosť k vyššie spomenutej činnosti spoločnosti Cablevision, ktorá neporušovala žiadne výlučné práva garantované americkým autorským právom. No na rozdiel od Cablevision alebo spomenutých webových stránok ako Wizgo, Save.TV alebo Shift.TV v prípade služby posky-

⁸³ *Id.*

⁸⁴ Pozri nižšie kapitolu 4.3.

⁸⁵ Pozri rozsudok Obvodného súdu Spojených štátov pre južný obvod New Yorku (US District Court for the Southern District of New York) z 11.7.2012 vo veci ABC proti Aero, Inc., 874 F. Supp. 2d 373; rozsudok Odvolacieho súdu pre druhý obvod (Court of Appeals for the Second Circuit) z 1.4.2013 vo veci WNET proti Aero, Inc., 712 F.3d 676; a rozsudok Najvyššieho súdu Spojených štátov amerických z 25.6.2014 vo veci ABC, Inc. proti Aero, Inc., 134 S. Ct. 2498.

tovej americkej spoločnosťou Aero išlo o vyhotovovania záznamu televízneho vysielania len na pár sekúnd na to, aby sa poskytovateľ mohol domáhať výnimky pre zhotovovanie záznamu televízneho vysielania na súkromné, neobchodné účely.

Na rozdiel od dvoch nižších federálnych súdov⁸⁶ Najvyšší súd Spojených štátov amerických rozhodol v prospech žalobcov. Odôvodnenie väčšiny súdu v tomto prípade pripravil sudca Breyer, ktorý je známy svojou pozíciou v prospech vývoja nových technológií. No v tomto prípade sudca Breyer dospel spolu s väčšinou k záveru, že nová služba poskytovaná spoločnosťou Aero je len obdobou káblovej retransmisie a americký kongres pre tento prípad výslovne zmenil v 70. rokoch minulého storočia vtedajšiu právnu úpravu vytvorenú najvyšším súdom.⁸⁷ Účelom tejto zmeny bolo vytvorenie osobitnej právnej úpravy regulujúcej káblovú retransmisiu televízneho vysielania.⁸⁸

Hoci sudca Breyer vzal do úvahy skutočnosť, že služba poskytovaná spoločnosťou Aero nie je len obyčajnou retransmisiou televízneho vysielania, nebol veľmi presvedčený, že vyhotovenie čiastočného záznamu televízneho vysielania a jeho následný prenos cez internet mení charakter služby z hľadiska jej používateľa a tiež z hľadiska aplikácie autorského práva.⁸⁹ Sudca Breyer výslovne nepoukázal, že technické zhotovenie celého procesu poskytovania služby spoločnosťou Aero bolo motivované obchádzaním právnej úpravy poskytnutej americkým autorským zákonom, ale samotné jej právne posúdenie eliminuje akékoľvek vplyvy takéhoto technického zhotovenia na právne posúdenie danej internetovej služby.

Problém tohto právneho posúdenia je, že bližšie nevymedzuje, čo a za akých podmienok treba považovať za obdobu káblovej retransmisie a čo už ňou nie je. Na túto skutočnosť upozornilo nesúhlasné stanovisko menšiny sudcov najvyššieho súdu, ktoré pripravil sudca

⁸⁶ 874 F. Supp. 2d 373; a 712 F.3d 676.

⁸⁷ 134 S. Ct., s. 2507.

⁸⁸ § 111 Autorského zákona Spojených štátov amerických z roku 1976, Pub. L. No. 94-553, 90 Stat. 2541, v znení neskorších predpisov.

⁸⁹ 134 S. Ct., s. 2507.

Scalia.⁹⁰ Sudca Scalia je často charakterizovaný ako konzervatívny sudca a je veľkým odporcom súdneho aktivizmu pri právnej interpretácii. Vo svojom stanovisku upozornil na viacero možných negatívnych vplyvov stanoviska väčšiny, ktoré bolo pripravené sudcom Breyerom.⁹¹ Na obdobné negatívne vplyvy tohto riešenia poukázalo aj stanovisko americkej vlády a zopár ďalších *amici curiae* stanovísk predložených najvyššiemu súdu.⁹²

Pri príprave väčšinového odôvodnenia sudca Breyer si bol plne vedomý týchto jeho možných negatívnych vplyvov. Preto v ňom upozornil, že tento výklad amerického autorského práva treba chápať vo veľmi limitovanom rozsahu a mal by sa používať len na obdobné prípady k prípadu služby poskytovanej spoločnosťou Aero.⁹³ Výslovne uviedol, že tento nový výklad amerického autorského práva by sa nemal použiť na rôzne služby poskytované tzv. cloud computingom a inými obdobnými internetovými službami.⁹⁴ Avšak len čas ukáže, ako sa s týmto novým právnym výkladom vytvoreným najvyšším súdom popasujú nižšie súdy, t. j. či novovytvorenú právnu úpravu budú vykladať extenzívne alebo reštriktívne.

V dvoch japonských prípadoch, *Maneki TV*⁹⁵ a *Rokuraku II*,⁹⁶ boli poskytované služby podstatne komplikovanejšie ako v prípade *Aero* tak po technickej, ako aj po právnej stránke. Poskytovatelia retransmisie a prenosu televízneho vysielania cez internet koncipovali svoje služby ako skladovanie vysielacích zariadení ich zákazníkov. Každý zá-

⁹⁰ *Id.*, s. 2511 a nasl.

⁹¹ *Id.*, s. 2515-7.

⁹² Pozri *Amicus Curiae* s. 5 – 13 (BSA) a s. 20 a nasl. (vláda).

⁹³ 134 S. Ct., s. 2510-1.

⁹⁴ *Id.*, s. 2511.

⁹⁵ Rozsudok Obvodného súdu Tokio zo 4.8.2006 vo veci *Maneki TV*. In: *Hanrei jihou*, č. 1945, s. 95. Rozsudok Vysokého súdu duševného vlastníctva z 22.12.2006 vo veci H18-RA-10009 *Maneki TV*; a rozsudok Najvyššieho súdu Japonska z 18.1.2011 vo veci 2009 (Ju) 653 *Maneki TV*. In: *Minshu*, 2011, roč. LXV, č. 1.

⁹⁶ Rozsudok Obvodného súdu Tokio z 30.3.2007 vo veci H18-YO-22046 *Rokuraku II*; rozsudok Vysokého súdu duševného vlastníctva z 27.1.2009 vo veci H20-NE-10055 *Rokuraku II*; a rozsudok Najvyššieho súdu Japonska z 30.1.2011 vo veci 2009 (Ju) 788 *Rokuraku II*. In: *Minshu*, 2011, roč. LXV, č. 1.

kazník si musel zakúpiť osobitné zariadenie, ktoré bolo bežne dostupné na trhu, ako bolo LocationFree TV zariadenie od spoločnosti Sony v prípade Maneki TV, alebo osobitne vyrobené poskytovateľom služby ako v prípade Rokuraku II. Zároveň zákazník uložil jednu časť tohto zariadenia u poskytovateľa služby, ktorý zabezpečil jeho riadne pripojenie na elektrickú sieť, televízny signál a internet. Zákazník následne platil mesačné poplatky za poskytovanú službu, ktorá mu umožňovala buď len sledovať práve vysielané televízne programy v prípade Maneki TV, alebo ich aj nahrávať a neskôr pozerať vo vhodnom čase cez internet v prípade Rokuraku II. Každý zákazník mohol ovládať na diaľku len svoje zariadenie, ktoré bolo uložené u poskytovateľa tejto služby.

Otázka, ktorá tu vznikla, bola, či daná služba je legitímna alebo ide len o úmyselné obchádzanie autorského práva. Odvolací súd, t. j. Vysoký súd duševného vlastníctva v Tokiu, dospel v oboch prípadoch k záveru, že ide o legitímny „business“ a zároveň upozornil na skutočnosť, že technologický progres je významným spoločenským záujmom, ktorý súdy musia vziať do úvahy.⁹⁷

Avšak japonský najvyšší súd nebol veľmi presvedčený touto líniou argumentácie. Domnieval sa, že poskytovatelia nových technológií a služieb v týchto prípadoch sa snažia obísť súčasnú právnu úpravu koncipovaním svojich služieb technologicky a právne tak, aby neporušovali výlučné práva daných držiteľov práv. Hoci súd priamo nevyjadril svoj názor, že ide len o fiktívne právne usporiadanie vzťahov medzi poskytovateľmi služieb a ich zákazníkmi, ako to urobil nižší súd v inom obdobnom prípade,⁹⁸ zo samotného posúdenia skutočností daných prípadov je zrejmé, že najvyšší súd bol motivovaný týmto prístupom.

Súd posúdil celý systém vytvorený odporcami ako jednotný automatický systém, ktorý prevádzkujú a spravujú poskytovatelia úložných služieb.⁹⁹ Súd preto nedospel k názoru, že jednotlivé retransmisie televízne signálu alebo jeho nahrávanie a neskorší prenos televíznych

⁹⁷ H20-NE-10055, s. 32.

⁹⁸ Rozsudok Vysokého súdu duševného vlastníctva z 15.11.2005 vo veci H17-RA-10007 Rokuga Net.

⁹⁹ Maneki TV, § 5; Rokuraku II, § 4.

programov uskutočňujú jednotliví používatelia služieb, a preto ich nemožno posudzovať ako verejný prenos alebo ako rozmnožovanie autorských diel a iných chránených predmetov bez súhlasu príslušných držiteľov autorských práv alebo práv súvisiacich s autorským právom. Práve naopak, dospel k záveru, že osoba, ktorá vyhotovuje rozmnoženniny predmetov autorskoprávnej ochrany a vykonáva prenos cez internet, je poskytovateľ daných služieb, ktoré sú založené na fungovaní jednotného automatického systému prispôsobeného takejto činnosti.¹⁰⁰

Problém s takýmto výkladom práva japonským najvyšším súdom je, že vytvoril nový právny koncept, ktorý bližšie nevymedzil. Tým súd vlastne vytvoril právnu neistotu pre tvorcov a poskytovateľov nových technológií a služieb. Mnoho významných výrobcov spotrebnej elektroniky, ako aj poskytovateľov rôznych internetových služieb verejne kritizujú vzniknutú právnu neistotu, pretože je veľmi ťažké vopred predvídať, ako môžu súdy uplatniť tento nový právny koncept na ich konkrétne technológie a internetové služby.

5. Právna neistota a vývoj nových technológií a internetových služieb

Tím pod vedením prof. Josha Lerner z Harvardovej univerzity skúmal vplyv jednotlivých súdnych rozhodnutí v Spojených štátoch amerických, Francúzsku a Nemecku na investície do výskumu a rozvoja v oblasti cloud computingu.¹⁰¹ Ich štúdia dospela k záveru, že roz-

¹⁰⁰ Maneki TV, § 5. Rokuraku II, § 4.

¹⁰¹ Pozri LERNER, J. The Impact of Copyright Policy Changes on Venture Capital Investment in Cloud Computing Companies. *Analysis Group* [online]. 30.11.2011. http://www.analysisgroup.com/uploadedfiles/publishing/articles/lerner_fall2011_copyright_policy_vc_investments.pdf [cit. 12.10.2014]. LERNER, J. The Impact of Copyright Policy Changes in France and Germany on Venture Capital Investment in Cloud Computing Companies. *Analysis Group* [online]. 18.6.2012. http://www.analysisgroup.com/uploadedfiles/news_and_events/news/2012_eu_cloudcomputing_lerner.pdf [cit. 12.10.2014]. BOREK, C., CHRISTENSEN, L. R., HESS, P., LERNER, J. a RAFERT, G. Lost in the Clouds. The Impact of Copyright Scope on Investment in Cloud Computing Ventures. *Analysis Group* [on-

hodnotie v prípade Cablevision malo významný pozitívny účinok na investovanie do výskumu a rozvoja v tejto oblasti v Spojených štátoch amerických.¹⁰² V skratke možno povedať, že súdne rozhodnutie v prípade Cablevision uistilo investorov, že ich investícia nebude ohrozená neočakávanými právnymi výdavkami vo forme zodpovednosti za porušovanie autorských práv alebo zákazom poskytovania príslušnej technológie alebo internetových služieb zo strany príslušných držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom. Na druhej strane Lernerov tím pozoroval štatisticky významný negatívny účinok rozhodnutí vo Francúzsku a Nemecku na investície v skúmanej oblasti v daných jurisdikciách. A nielen v porovnaní so situáciou v Spojených štátoch amerických, ale aj v porovnaní s mnohými inými krajinami Európskej únie.¹⁰³

Pri posudzovaní výsledkov tejto štúdie treba však vziať do úvahy dve skutočnosti. Prvou skutočnosťou je, že Lernerov tím mal limitovaný súbor dát o investíciách do oblasti cloud computingu v rámci Európy. Kým ich súbor dát pre územie Spojených štátov amerických bol dostatočne veľký, v prípade Európy jeho tím zápasil s problémom nedostatku relevantných a porovnateľných dát.¹⁰⁴ V tejto súvislosti treba tiež upozorniť, že existujú podstatné rozdiely medzi organizáciou a štruktúrou investícií do výskumu a rozvoja nových technológií medzi Spojenými štátmi americkými a kontinentálnou Európou.¹⁰⁵ Avšak napriek tejto limitácii ich štúdie, jej závery sú v súlade s intuitívnymi očakávaniami, a preto možno len ťažko predpokladať, že lepší súbor dát a podrobnejšia analýza by dospela k inému záveru.

line]. 29.11.2012. http://www.analysisgroup.com/uploadedFiles/Publishing/Articles/2012_ChristensenLerner_Lost_In_the_Clouds.pdf [cit. 12.10.2014].

¹⁰² Pozri BOREK, C. *a spol.* Dielo cit. v pozn. pod č. 101, s. 33 – 34; LERNER, J. (2011). Dielo cit. v pozn. pod č. 101, s. 23 – 24.

¹⁰³ Pozri BOREK, C. *a spol.* Dielo cit. v pozn. pod č. 101, s. 34; LERNER, J. (2012). Dielo cit. v pozn. pod č. 101, s. 26.

¹⁰⁴ Pozri BOREK, C. *a spol.* Dielo cit. v pozn. pod č. 101, s. 13 – 18; LERNER, J. (2012). Dielo cit. v pozn. pod č. 101, s. 8 – 12.

¹⁰⁵ Pozri napr. CINCERA, M., VEUGELERS, R. Differences in the Rates of Return to R&D for European and US Young Leading R&D Firms. In: *Research Policy*, 2014, roč. XLIII, s. 1413 a nasl.

Druhá skutočnosť, ktorú treba vziať do úvahy pri posudzovaní tejto štúdie, je, že Lernerov tím sa nesnažil kvantifikovať vplyv skúmaných súdnych rozhodnutí na investovanie do ľudskej duševnej tvorivej činnosti v literárnej, umeleckej alebo vedeckej oblasti. Takáto kvantitatívna štúdia by im umožnila zodpovedať na otázku, ktorý prístup je z celospoločenského hľadiska vhodnejší. Ich štúdia len určila druh a výšku vplyvu príslušných rozhodnutí na určitú hospodársku oblasť, avšak neodpovedala, či príslušný pozitívny alebo negatívny vplyv v jednej hospodárskej oblasti bol vyvážený alebo prevážený pozitívnymi alebo negatívnymi účinkami týchto rozhodnutí v inej hospodárskej oblasti, v tomto prípade v oblasti tvorby a distribúcie predmetov autorskoprávnej ochrany.

Dôvody takéhoto obmedzenia ich štúdie môžu byť rôzne. Lernerov tím nemusel mať záujem o uskutočnenie takej štúdie. Ale pravdepodobnejším dôvodom mohol byť nedostatok relevantných a adekvátnych dát, ktoré by mohli použiť pre svoju štúdiu. Treba vziať do úvahy aj to, že je veľmi ťažko presne určiť a zmerať všetky priame a nepriame pozitívne alebo negatívne účinky súdnych rozhodnutí na rôzne oblasti spoločenského a ekonomického života.

Napriek týmto obmedzeniam je ich štúdia prínosom do poznania skutočných vplyvov súdnych rozhodnutí na rôzne oblasti spoločenského a ekonomického života. Ich štúdia upozorňuje, že súdy by mali byť veľmi opatrné pri svojej tvorbe práva a že by mali vziať do úvahy skutočnosť, že ich rozhodnutia môžu mať ďalekosiahle účinky na rôzne aspekty spoločenského a hospodárskeho života, na ktoré pôvodne súdy nebrali žiadny ohľad pri svojej rozhodovacej činnosti.

6. Záver

Z doteraz uvedeného vyplýva, že súdy by mali byť opatrné pri rozširovaní rozsahu zodpovednosti za porušovanie autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom v prípadoch poskytovania nových technológií a služieb, ktoré prinášajú nové spôsoby používania autorských diel a iných chránených predmetov, pretože nemajú dosta-

tok potrebných údajov o súčasnom, ako aj budúcom vplyve takýchto technológií na komerčné využívanie predmetov autorskoprávnej ochrany. Akákoľvek neuvážená a neadekvátne regulácia môže spôsobiť spomalenie alebo dokonca úplné zabrzdenie a zastavenie technologického pokroku v danej oblasti, čo nemusí byť len na škodu poskytovateľov a používateľov takýchto nových technológií alebo služieb, ale aj na škodu autorov a iných držiteľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom. Preto primeraná a adekvátne regulácia nových technológií a služieb autorským právom si vyžaduje určitý čas, počas ktorého je možné lepšie získať skúsenosti s fungovaním daných technológií alebo služieb a potrebné údaje o ich súčasnom, ako aj budúcom pozitívnom alebo negatívnom účinku na ľudskú tvorivú duševnú činnosť. Avšak nie vždy sa pri rozširovaní rozsahu autorskoprávnej ochrany prihliada na empirické štúdie o sociálno-ekonomickom vplyve danej právnej úpravy.¹⁰⁶

¹⁰⁶ Dobrým príkladom je predlžovanie dĺžky právnej ochrany autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom. Pozri LANDES, W. M., POSNER, R.A. Indefinitely Renewable Copyright. In: *University of Chicago Law Review*, 2003, roč. LXX, s. 471 a nasl. HUGENHOLTZ, B. a spol. The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy. Final Report. *European Commission* [online]. 11.2006. http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/etd2005imd195recast_report_2006.pdf [cit. 12.10.2014].